

The Development of An Integrated Affective Instructional Model for Enhancing Democratic Behaviors of First Year Undergraduate Students of Rajamangala University of Technology, Bangkok Metropolis¹

Termsak Katawanich²
Prasarn Malakun Na Ayudhaya³
Pongpan Kirdpitak⁴

Received: May 7, 2013

Accepted: June 3, 2013

Abstract

The purpose of this research was to develop an integrated affective instructional model for enhancing democratic behaviors of first year undergraduate students of Rajamangala University of Technology Krung Thep. The sample of this study was divided into two groups. The first group of the democratic behaviors study consisted of 1,284 students randomly selected from Rajamangala University of Technology in Bangkok metropolis. The second group of the study of the effectiveness of the integrated affective instructional model for enhancing democratic behaviors comprised of 50 first year students of Rajamangala University of Technology Krung Thep obtaining the least democratic behavior scores from the testing scale. They were then randomly assigned into an experimental group and a control group, each group consisted of 25 students. The experimental group participated in the integrated affective instructional model while the control group attended class as usual. The research results were as follows. 1) The integrated affective instructional model for enhancing democratic behaviors was developed by integrating the affective domain concepts and the student-centered concept by value complex. 2) The democratic behaviors of the students in the experimental group after participating in the model and after the follow-up were significantly higher than before the experiment at .01 level. The democratic behaviors of the students in the experimental group after participating in the model and after the follow-up were significantly higher than that of the control group at .01 level. Besides, the satisfaction of the students in the experimental group towards the integrated affective instructional model for enhancing democratic behaviors were high. They also revealed intentions to furtherly engage in democratic behaviors.

Keywords: Integrated Affective instructional Model, Democratic Behaviors

¹ Thesis for the Doctor of Philosophy Degree in Psychology of Learning and Instruction

² Graduate Student, Doctor degree, Psychology of Learning and Instruction , E-mail : Termsak 29@hotmail.com

³ Associate Professor in Psychology, Doctor of Philosophy, Kasem Bundit University

⁴ Professor in Psychology, Doctor of Philosophy, Kasem Bundit University

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม ประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร¹

เต็มศักดิ์ คทวณิช²

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา³

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ (1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,284 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่มีคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยเรียงลำดับจากนักศึกษาที่มีคะแนนน้อยที่สุดขึ้นมาตามลำดับ จำนวน 50 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักการสอนด้านจิตพิสัย และหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมประชาธิปไตยโดยรวมของนักศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล เพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวและมีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ, พฤติกรรมประชาธิปไตย

¹ ปริญญาโทระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

² นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยา กลุ่มจิตวิทยาการเรียนรู้และการสอน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต E-mail : Termsak 29@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

⁴ ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมประชาธิปไตยมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันการศึกษาทุกระดับจึงจำเป็นต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนที่อยู่ในความดูแลของตนอย่างจริงจัง (ลิขิต ธีรเวคิน, 2546: 387) ผลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยเกี่ยวกับความเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพทุกชั้นปี จากคณะต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดซึ่งใช้ข้อความคำถามดังนี้ “ตามความเห็นและประสบการณ์ของนักศึกษามีพฤติกรรมอะไรบ้างเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต้องการพัฒนา” ผลการสำรวจพบว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย ได้แก่ รับผิดชอบต่อผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีวินัยในตนเอง การรักความยุติธรรม การใช้เหตุผลและการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เมื่อได้ศึกษาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตยและผลการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย จำนวน 76 คน รวมทั้งข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจความเห็นจากนักศึกษาสรุปได้ว่า พฤติกรรมประชาธิปไตยประกอบด้วยด้านความสามารถในการใช้ปัญญาด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ

จาก ความ สำคัญ ของ พฤติกรรมประชาธิปไตยนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย โดยบูรณาการ

หลักการสอนด้านจิตพิสัยกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนเทคนิคที่ใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย ประกอบด้วยการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบ เชิงรุก และการเรียนการสอนแบบ กระจ่ายคำนิยม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการในการเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กลุ่มทดลองหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กลุ่มทดลองหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบ

บูรณาการ มีพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 5,650 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,284 คน ที่ได้จากการคัดเลือกประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ของ Yamane (1973: 580-581)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ได้จากข้อ 1.2 ที่มีคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยเรียงลำดับจากนักศึกษาที่มีคะแนน น้อยที่สุดขึ้นมาตามลำดับ จำนวน 50 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตย แบ่งเป็นพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านความสามารถในการใช้ปัญญา ด้านการสนับสนุน

ความเป็นปัจเจกบุคคล และ ด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย ได้แก่

2.2.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย

2.2.2 ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมประชาธิปไตย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ หมายถึง กรอบในการดำเนินการจัดสภาพการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยกับหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้กับนักศึกษากลุ่มทดลองสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นรับรู้หรือให้ความสนใจ ขั้นสนใจตอบสนอง ขั้นเห็นคุณค่าหรือสร้างคุณค่า ขั้นจัดระบบคุณค่า และขั้นสร้างลักษณะนิสัย โดยในแต่ละขั้น ผู้วิจัยได้นำเทคนิควิธีการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธี มาบูรณาการในทุกขั้นตอน เทคนิควิธีการสอน 3 วิธี ประกอบไปด้วย 1) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) การเรียนการสอนแบบเชิงรุก และ 3) การเรียนการสอนแบบกระจายอำนาจ

2. พฤติกรรมประชาธิปไตย หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่เป็นไปตามวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยซึ่งสามารถจำแนกพฤติกรรมออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1 พฤติกรรมด้านความสามารถในการใช้ปัญญา หมายถึง การกระทำของนักศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการใช้เหตุผลในการทำงาน การรักความยุติธรรมและการมองโลกในแง่ดี

2.2 พฤติกรรมด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคล หมายถึง การกระทำของนักศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และการยอมรับความแตกต่างในแต่ละบุคคล ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รักษาสิทธิของตนเอง การมีวินัยในตนเอง

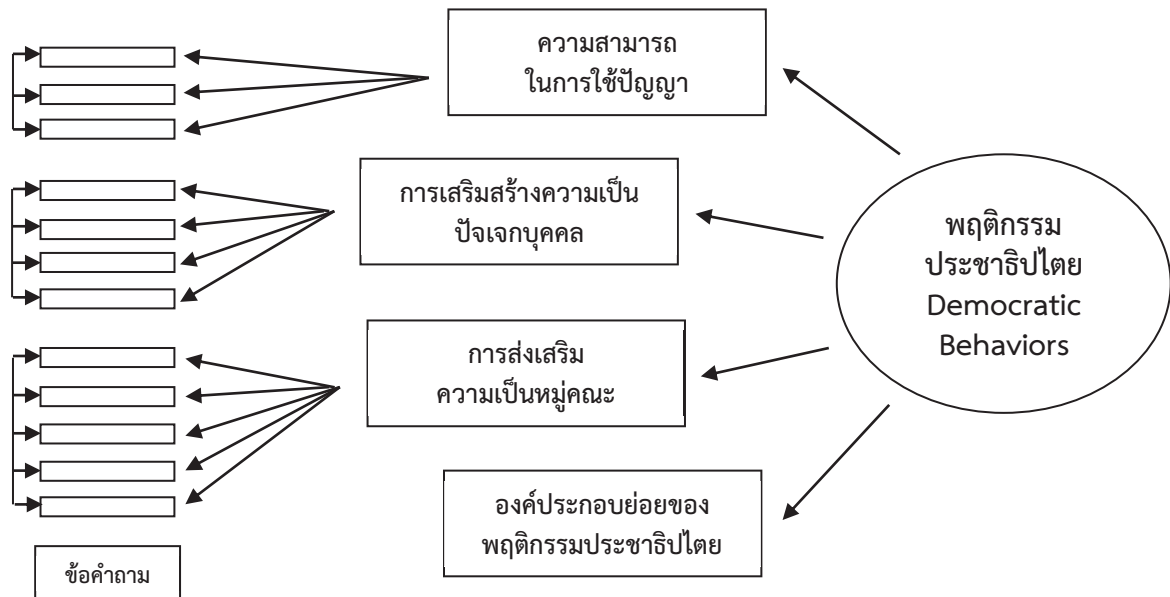
2.3 พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ หมายถึง การกระทำของนักศึกษาที่

แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน นึกถึงประโยชน์ของส่วนรวม เคารพต่อเสียงส่วนใหญ่ ยึดมั่นในระเบียบกฎเกณฑ์ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและแบบวัดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่นักศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดโมเดลการวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย

แผนภาพที่ 1 โมเดลการวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย

กรอบแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการจากหลักการที่ 1.1 และ 1.2

1.1 หลักการพัฒนาด้านจิตพิสัย

Krathwohl, et .al. (1964 :98-174) ได้แบ่งระดับคือ ระดับความรู้ และให้ความสนใจ ระดับสนใจตอบสนองระดับเห็นคุณค่า ระดับจัดระบบคุณค่า และระดับสร้างลักษณะนิสัย

1.2 หลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักการที่ว่าผู้เรียนต้องเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง ผู้สอนมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวที่จะเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างครบถ้วน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ

เพื่อช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้ปัญญา ด้านความสนับสนุนการเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ

3. ชั้นของรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัย

3.1 ชั้นรับรู้หรือให้ความสนใจ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบของปัญหา

3.2 ชั้นสนใจตอบสนอง โดยใช้สถานการณ์ปัญหาจากกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นหาแนวทางแก้ปัญหา

3.3 ชั้นเห็นคุณค่า หรือ สร้างคุณค่า ทำให้ผู้เรียนกระจำง่าค่านิยมด้วยการเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น

3.4 ชั้นจัดระบบคุณค่า เพื่อผู้เรียนเกิดกระจำง่าค่านิยมก็นำเข้าสู่ระบบการจัดเก็บของแต่ละบุคคล

3.5 ชั้นสร้างลักษณะนิสัย ส่งเสริมให้แนวทางที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

โดยแต่ละชั้นจะนำเทคนิควิธีการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธีคือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบเชิงรุก และการเรียนการสอนแบบกระจำง่าค่านิยม มาบูรณาการในทุกชั้น

พฤติกรรมประชาธิปไตย

1. ด้านความสามารถในการใช้ปัญญา
2. ด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคล
3. ด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.918 และวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 2) แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (focus

group) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการและความตั้งใจของนักศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตย และ 3) รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.90-1.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาในระดับ

ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร (n=1,284 คน) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมประชาธิปไตยและการแปลผล

พฤติกรรมประชาธิปไตย	จำนวนข้อ	Mean	SD	แปลผล
1. ด้านความสามารถในการใช้ปัญญา	6	15.02	2.284	ด้านความสามารถในการใช้ปัญญาสูง
2. ด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคล	8	18.00	2.632	ด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคลสูง
3. ด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะ	10	23.35	3.778	ด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะสูง
รวม	24	56.37	7.118	มีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมประชาธิปไตยโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับสูงโดยพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาเป็นรายด้านด้านความสามารถในการใช้ปัญญาด้านการสนับสนุนความเป็นปัจเจกบุคคลและด้านการส่งเสริมความเป็นหมู่คณะอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักการสอนด้านจิตพิสัยกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้เทคนิคการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนเชิงรุกและการเรียนการสอนแบบกระจายอำนาจ

ตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษากลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล ดังแสดงในตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมประชาธิปไตย ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลของนักศึกษา กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การวัดก่อน หลัง และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล	13998.91	2	6999.45	932.16	.000
ความคลาดเคลื่อน	360.43	48	7.51		

*P < .01

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมประชาธิปไตยโดยรวมเฉลี่ย ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลของนักศึกษา กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมประชาธิปไตย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	11510.64	1	11510.64	735.58	.000
ความคลาดเคลื่อน	751.12	48	15.65		
ช่วงเวลาในการวัดภายในกลุ่ม	8153.97	2	4076.99	309.04	.000
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาในการวัดและกลุ่ม	6206.88	2	3103.44	235.24	.000
ความคลาดเคลื่อน	1266.48	96	13.19		

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมประชาธิปไตย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการ และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=309.04$) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมประชาธิปไตย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน และผลการทดสอบหลักของการวัดก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=235.24$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้

รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลที่แตกต่างกัน ส่วนปฏิสัมพันธ์ร่วม (Interaction Effect) ระหว่างช่วงเวลาในการวัดและกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยและความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มทดลองจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group)

3.3.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น

3.3.2 ผลจากการวิเคราะห์ความตั้งใจของนักศึกษาแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการสามารถเสริมสร้างเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบมีหลักการ วัตถุประสงค์ และการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและทดลองใช้รูปแบบก่อนนำไปใช้กับนักศึกษากลุ่มทดลอง การดำเนินการตามหลักการพัฒนารูปแบบนี้จึงทำให้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2552) กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ต้องได้รับการพัฒนาอย่างมีระบบมีขั้นตอน นอกจากนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังต้องได้รับการตรวจสอบพิสูจน์เพื่อยืนยันประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งต้องนำไปทดลองในสถานการณ์จริงด้วย

2. รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักศึกษากลุ่มทดลองหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลผ่านไป 1 เดือน มีพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองรวมทั้งนักศึกษากลุ่มทดลอง หลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้น เป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตย เป็นการบูรณาการระหว่างหลักการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะคิด ค่านิยมของผู้เรียนกับหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งจะเป็นความรู้ที่คงทน ถาวร จนได้เป็นขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ขั้นรับรู้หรือให้ความสนใจ 2) ขั้นสนใจที่จะตอบสนอง 3) ขั้นเห็นคุณค่าหรือสร้างคุณค่า 4) ขั้นจัดระบบคุณค่า 5) ขั้นสร้างลักษณะนิสัยโดยแต่ละขั้นผู้วิจัยได้นำเทคนิค 3 วิธีคือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้สอนกำหนดโดยเน้นกระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาที่ตั้ง ชูชีพ ประทุมเวียง (2547:154) ได้ศึกษาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยสำหรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า การสอนแบบร่วมมือและการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพในการ

พัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการเรียนการสอนแบบเชิงรุกเป็นวิธีการสอนที่มุ่งสร้างความคิดรวบยอดในสิ่งที่จะเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวที่จะเรียนรู้ทำให้ความรู้ที่ได้มีความคงทน ลึกซึ้งและเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดังที่ ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา (2547:152) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสอนแบบเชิงรุกเรื่องกายมนุษย์ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้นก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับการเรียนการสอนแบบกระจายค่านิยม เป็นการสอนที่มุ่งพัฒนาด้านจิตพิสัยโดยตรง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสรรค่านิยมที่ตนพอใจด้วยตนเองเนื่องจากมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของค่านิยมที่ตนเลือกกว่าเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม จนเกิดความพอใจที่จะนำค่านิยมที่ตนเลือกไว้ไปปฏิบัติจนกลายเป็นนิสัย ดังที่ Pracejus (1974: 2085-A) ได้ศึกษาผลกระทบของกระบวนการกระจายค่านิยมต่อความเข้าใจในการอ่านผลการวิจัยพบว่ากระบวนการกระจายค่านิยมช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วย

จากความสำคัญของเทคนิคการสอนทั้ง 3 วิธีดังกล่าว เมื่อผู้วิจัยนำมาบูรณาการในขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนจึงทำให้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักศึกษา กลุ่มทดลองได้ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังที่ Joyce & Weil (2004) ที่กล่าวไว้ว่ารูปแบบการเรียน

การสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นไม่ควรยึดถือหลักการหรือทฤษฎีใดเพียงอย่างเดียวแต่ควรบูรณาการหลักการหรือทฤษฎีรวมทั้งเทคนิคการสอนที่เกี่ยวข้องหลายอย่างเข้าด้วยกันจึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้

3. นักศึกษากลุ่มทดลองภายหลังการทดลองมีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยนั้นเป็นเพราะ เทคนิคการสอนทั้ง 3 วิธี คือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบเชิงรุก และการเรียนการสอนแบบกระจายค่านิยม ที่ผู้วิจัยนำมาบูรณาการในทั้ง 5 ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แล้วแต่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เกิดความตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ความรู้ที่ได้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจึงเป็นความรู้ที่คงทนดังที่ ทิศนา แคมมณี (2552: 21) กล่าวไว้ การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ อย่างครบถ้วน การเรียนรู้นั้นย่อมเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริง

4. นักศึกษากลุ่มทดลองภายหลังการทดลองมีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยต่อไปนั้น เป็นเพราะ รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการช่วยให้นักศึกษาเห็นคุณค่าความสำคัญและเกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ดังที่ Fishbein&Aizen (1980:15) ได้อธิบายไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาย่อมขึ้นอยู่กับความตั้งใจของบุคคลนั้นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมคือ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนั้นๆ สอดคล้องกับ

การศึกษาของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2527:135-137) พบว่า ทักษะคิด ความตั้งใจ และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. รูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยและสามารถนำไปใช้กับนักศึกษาที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างและกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย แต่ก่อนจะนำไปใช้ควรได้ศึกษารายละเอียดและมีประสบการณ์ในการใช้รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว
2. ควรมีการติดตามผลความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยภายหลังการทดลองผ่านไป 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี

เอกสารอ้างอิง

- ชูชีพ ประทุมเวียง. (2547). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยสำหรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏ*. ปริญญาโท ปริญญาตรีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทีศนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. (2527). *รายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2546). *ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

ศิริพร ชีพประกิต. (2533). *การพัฒนาค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการกระจายค่านิยมสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริพร มโนพิเชษฐวัฒนา. (2547). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นเรื่องร่างกายมนุษย์*. ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรพล พหลภาคย์. (2549). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้อัตนศาสตร์เรื่อง ชีวิตและการดำรงชีวิตสำหรับช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการสอนทบทวน*. ปริญญาโท ปริญญาตรีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Fishbein, M. and Ajzen, I. (1980).

Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior.

EnglewoodCliffs: Prentice-Hall.

Joyce , B. and Weil, M(2004). *Model of teaching* (7th ed). New Jersey: Prentice-Hall

Pracejus. (1974, October). *The Effect of value Clarification on reading Comprehension*. Dissertation Abstracts International.